

De verfindustrie,

Het lijkt zo simpel, je mengt wat ingrediënten, doet er wat oplosmiddelen bij voor betere verwerkbaarheid en je hebt verf. Maar zo werkt het niet: verf moet aan heel wat eisen voldoen. Bovendien gaat er per 1 januari 2010 nog iets veranderen: alle verven moeten vanaf dat moment voldoen aan de Europese Verfrichtlijn 2010.

Willem Karel, directeur van Caparol Nederland, nummer drie op de Europese markt voor professionele bouwverven, vertelt een en ander over de wet- en regelgeving rond het product verf.

KOOLWATERSTOFFEN

In de vluchtige stoffen die bij het drogen van de verf vrijkomen, organische koolwaterstoffen, of makkelijker gezegd, oplosmiddelen, zit hem het probleem. Karel: 'Deze vormen na verdamping op basis van fotochemische processen ozon. Ozon is schadelijk voor alles wat leeft en vormt in ons directe leefklimaat een bedreiging voor de gezondheid. In het verleden hadden we in Nederland KWS 2000, een convenant tussen de chemische industrie en de overheid, om op vrijwillige basis de uitstoot van oplosmiddel te reduceren. Dat is echter slechts ten dele gelukt. Per 1 januari 2010 wordt binnen de EU de VOC Directive van kracht, of op z'n Nederlands de VOS Richtlijn of Verfrichtlijn, waarbij VOS staat voor vluchtige organische stoffen.'

MAXIMAAL

Deze maatregel – opgesteld door de Europese Unie – bepaalt voor alle soorten verf de maximaal toegestane hoeveelheid vluchtige stoffen. Bijvoorbeeld voor lakken is deze in 2007 al gesteld op maximaal 400 gram per liter. Vanaf volgend jaar gaat deze norm terug naar 300 gram per liter. Voor de verfindustrie betekent dit een geweldige hoeveelheid werk, waarbij alle recepturen onder de loep moeten worden genomen. Toch is het niet alleen vervelend volgens Karel: 'We hebben van de nood een deugd gemaakt en een dubbelslag gemaakt door de verf ook duurzamer te maken. Daardoor hebben we de onderhoudsinterval kunnen verlengen met circa 25-30%. Bij Caparol zijn we er tevens in geslaagd de verf "winterhard" te maken, waardoor ze ook bij temperaturen rondom het vriespunt verwerkt mag worden. Ondanks dat verf een halffabrikaat is en de factor arbeid doorslaggevend is, ben ik ervan overtuigd dat het goed zal komen in 2010, wij hebben er in elk geval alles aan gedaan.'

een blik achter de schermen

Willem Karel

ONBEKENDE

Karel moet daarbij wel waarschuwen voor het onbekende. 'Besef wel dat we een heel nieuw product hebben gecreëerd en dat alles wat we aan praktijkervaring hebben, gebaseerd is op iets wat niet meer bestaat. Natuurlijk is uitvoerig getest onder de zwaarste praktijkcondities en zijn uitgebreide simulaties in laboratoria uitgevoerd. Ook zullen schilders moeten leren werken met een andere laagdikte. Het gevaar bestaat van schroeien: door de dikkere verflagen kan het gebeuren dat de bovenkant al gedroogd is terwijl de onderkant nog moet doordrogen, waardoor de verf rimpelt aan het oppervlak. Ook is de droogtijd ongeveer met 10 tot 25% vertraagd. Dit heeft bijvoorbeeld grote consequenties voor de logistiek van de schilder. Met name voor renovatie- en onderhoudswerken is dit een probleem: bewoners moeten langer hun ramen open laten en leg dat maar eens uit in de bewonersinformatie in de sociale huursector in Amsterdam Zuidoost!'

De nieuwe normen treffen overigens niet alleen verf: de verf moet veelal gemengd worden bij de verfgroothandel in de juiste kleur. Dus niet alleen de basisverf moet aan de normen voldoen, maar ook de pasta's. Bij Caparol prijzen ze zich gelukkig dat ze drie jaar geleden al overgestapt zijn op high solid pasta's, die

tevens aromaatvrij zijn. Vele verffabrikanten moeten nu naast de overstap naar de nieuwe VOC 2010-verven ook hun kleurenmengsystemen aanpassen. Dit levert de nodige problemen op. Oude verf met nieuwe pasta en nieuwe verf met oude pasta kunnen niet gemengd worden.

REACH

Iets anders wat momenteel een zeer belangrijke rol speelt is REACH, zonder twijfel de grootste Europese juridische operatie ooit. REACH staat voor Registratie, Evaluatie, Autorisatie van Chemische stoffen. De Europese Unie wil precies weten welke chemische stoffen er zijn en de toepassing ervan om in te kunnen schatten wat de risico's zijn bij het blootstellen, vervoeren, opslaan, maken en verwerken. Omdat dit een enorm project is, is men begonnen met registreren. Momenteel is men in de fase van registratie. Vanuit de evaluatie(onderzoeken) gaat men al dan niet over tot autorisatie (toestaan of niet). Karel: 'Het kan dus zomaar gebeuren dat een ingrediënt van een bepaalde soort verf ineens niet meer gebruikt mag worden en we moeten herformuleren. Verfproducten bestaan uit vele tientallen componenten die allemaal een bepaalde functie hebben. Voor veel stoffen geldt een vrij specifieke toepassing, bijvoorbeeld alleen in een bepaald type verf,

waardoor het afzetvolume voor de chemische industrie klein is. De kosten voor registratie van nieuwe producten zijn enorm. Ook de tijd die onderzoek kost voor iets toegelaten wordt is naar verwachting (te) lang. De verwachting is dus dat veel beschikbare stoffen verdwijnen en een rem optreedt in ontwikkeling. Er zal bovendien heel veel geld nodig zijn voor alle procedurele verplichtingen en research naar nieuwe formuleringen in de verfindustrie. REACH is vanuit veiligheid en milieu gezien een zeer nuttige, en wat mij betreft, gewenste ontwikkeling. De impact is echter heel groot. Ik heb het gevoel dat onze afnemers nauwelijks beseffen wat dit betekent. Of welke invloed het uiteindelijk heeft op de prijs.'

BIOCIDE-RICHTLIJN

Daarnaast stelt Europa op basis van de Biocide-richtlijn eisen aan alle producten die invloed hebben op levende organismen. Voor de verfindustrie heeft dit bijvoorbeeld consequenties op het gebied van schimmelwerende verf. Overigens gelden in Nederland nog extra strenge eisen op dit gebied.

Maar Karel is nog niet uitgepraat over alle regelgeving waarmee de verfindustrie heden ten dage te maken heeft: 'Als we toch over regels praten, wil ik ook het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum noemen. Stel, je kind neemt een slok schoonmaakmiddel, of in ons geval verf. Als een arts vervolgens met de gegevens van het blik (etiket) contact opneemt met het NVIC, weten ze daar precies welke grondstoffen erin zitten en hoeveel. Bovendien is er dan een "safety data sheet" beschikbaar, dat precies vermeldt wat er moet gebeuren om de persoon goed te behandelen. De verfindustrie moet al deze data aanleveren, inclusief de handelwijze. Het is een prachtige dienst die Nederland een stuk veiliger maakt, echter ook dit levert momenteel veel extra werk op voor de industrie. Er was aanvankelijk ook nogal wat scepsis. Hoe veilig zijn onze recepturen in deze gegevensbank? Maar goed: veiligheid en milieu gaan boven alles. In die zin kan Nederland trots zijn op haar verfindustrie, waar onder andere door het 'Coatings Care'-programma vanuit eigen initiatief alle mogelijke zorg besteed wordt aan het veilig produceren van verf en het zorgvuldig omgaan met het milieu.'

VER

Zo te horen heeft de wetgever de verfindustrie aardig te pakken, vindt Karel dat niet te ver gaan? 'Te ver niet, met het milieu moet je nu eenmaal oppassen. Wel verdenk ik de wetgevers wel eens van een beet-

je verkokerd denken. Terugkomend op het begin van dit gesprek: door de VOS-maatregel zitten er momenteel minder oplosmiddelen in een liter verf. Prima, echter hierdoor is de laagdikte wel toegenomen. Je hebt dus meer verf nodig per vierkante meter. Als je dan het een en ander met elkaar vermenigvuldigt, kan het zijn dat bij het gebruik van sommige producten er juist meer oplosmiddelen in de natuur terechtkomen. Er wordt ook altijd heel eenzijdig gekeken. Als je het milieu wilt sparen en eisen stelt aan producten, moet je de hele keten beschouwen. Schilders die per dag 150 km naar de werkplek rijden en weer terug, vervuilen waarschijnlijk meer door vervoer dan door de verf die ze gebruiken gedurende de dag. En zo zijn er nog wel een paar "grappige" voorbeelden te bedenken. Laat architecten eens nadenken over de consequentie van ontwerp voor het onderhoud. Hier zijn hele grote besparingen te behalen!'

RENDABEL

Zijn al deze investeringen nog wel rendabel te maken? Karel heeft daar wel zorgen over: 'Inderdaad, het moet

allemaal uit de prijs van een liter verf komen. Het is niet altijd eenvoudig om uit te leggen dat de prijs van ruwe olie niet de enige reden is die ons dwingt een prijsverhoging door te voeren. Maar er is meer dan geldelijke waarde. Ik werk bij een familiebedrijf. Weliswaar heel groot (4.500 medewerkers), maar niet beursgenoteerd. Momenteel staat de vijfde generatie aan het roer. Men is gericht op continuïteit en de familie kent haar normen, waarden en traditie.

Let wel het is geen softe organisatie en ook hier ben je net zo goed als je laatste jaarcijfers, maar er gelden toch andere (familie)regels. Waarden en normen zeker ook met betrekking tot het milieu, en de gezondheid van onze afnemers en medewerkers. Ecologie en zorg voor de wereld van morgen staan voorop. Van ieder individu wordt verwacht dat hij of zij ook eigen verantwoordelijkheid neemt in dit verband. De snelste manier om een niet gepland "onderonsje" met de hoofddirectie te krijgen is om met een Hummer voor te komen rijden. Ook al zou ik hem zelf betaald hebben!'

www.caparol.nl